

Οι νέοι συναποφασίζουν- συμμετοχή των νέων στα όργανα λήψης αποφάσεων

Παύλος Σαλονικίδης

Έχω την χαρά και την τιμή να ανεβαίνω στο βήμα σε μία τόσο σημαντική εκδήλωση, σε αυτόν τον υπέροχο χώρο με το πολυπληθές κοινό, ώστε να αναπτύξω κάποιες σκέψεις για ένα θέμα διαχρονικό- την ενεργή συμμετοχή των νέων στα κοινά, στα όργανα λήψης αποφάσεων.

Τα όργανα αυτά, δεν είναι απαραίτητο να είναι «τα μεγάλα», η Βουλή ή το Ευρωκοινοβούλιο. Μπορεί να είναι πιο «μικρά»- ένα σωματείο εργαζομένων, ένας επιστημονικός σύλλογος, ένας σύλλογος φοιτητών.

Περνώντας στην πρώτη μας προβληματική, πώς ασχολούνται σήμερα οι νέοι με την πολιτική; Πρώτον, μέσω της οικογένειας: Ο εκλεγμένος γονέας επιθυμεί το τέκνο του να ακολουθήσει τα βήματά του και να «κληρονομήσει» την θέση του. Δεύτερον, μέσω των φοιτητικών παρατάξεων, οι οποίες- με πρώτη την μεγάλη δεξιά παράταξη αρκείται στην ανάπτυξη καθαρά πελατειακών σχέσεων (πάρτι, εκδρομές, σημειώσεις) και σίγουρα όχι στην πραγματική άσκηση πολιτικής. Η φθορά του φοιτητικού συνδικαλισμού φαίνεται και από την συμμετοχή: Στη Νομική Α.Π.Θ. το 2015 συμμετείχαν 1000 φοιτητές ενώ το 2025 συμμετείχαν περίπου 650 φοιτητές. Τρίτον, συγκυριακά- λόγω ποσοστώσεων, όταν για παράδειγμα ένας υποψήφιος δήμαρχος επιθυμεί να ανεύρει δυο- τρεις μικρούς ηλικιακά υποψηφίους, προκειμένου να δείξει στο κοινό του ότι έχει νέους στο συνδυασμό του.

Αυτό το μοντέλο συνήθως βάζει τον νέο σε καλούπια, σε κομματικούς και οικογενειοκρατικούς σωλήνες. Ο νέος δεν συμμετέχει ουσιαστικά στην λήψη των αποφάσεων αλλά έχει παρακολουθηματικό χαρακτήρα.

Σίγουρα πάντως, ο νέος δεν συμμετέχει μέσω του σχολείου. Το ελληνικό σχολείο δεν τον προετοιμάζει καν για την συμμετοχή του ως εκλογέα στις βουλευτικές εκλογές. Εάν μπούμε σήμερα σε μία τάξη δεν πιστεύω πως θα βρεθεί έστω ένας μαθητής να μας πει ποιο το πολίτευμα της χώρας μας.

Ας πούμε, όμως, ότι ο νέος ασχολείται, θέλει και προσπαθεί να ασχοληθεί με την πολιτική. Κάποιες από τις δυσκολίες που θα συναντήσει είναι οι εξής: Κατά πρώτον, οικονομικές δυσκολίες: ο νέος τώρα μπαίνει στον εργασιακό στίβο, αντιμετωπίζει το πρώτο και βασικό ζήτημα και εξασφάλισης για αρχή της επιβίωσης του. Κατά δεύτερον, εργασιακές δυσκολίες: Πόσο εύκολο είναι άραγε να ασχοληθεί κάποιος για παράδειγμα σε ένα σωματείο εργαζομένων μίας επιχείρησης όντας νέος στην δουλειά; Τί θα πουν άραγε για αυτό οι ανώτεροι του για αυτό; Μήπως θα έχουν την άποψη ότι ο νέος αυτός επιθυμεί να ασχοληθεί περισσότερο με τον συνδικαλισμό παρά με τη δουλειά; Ή πόσο εύκολο είναι ένας νέος να ασχοληθεί με την πολιτική όταν οι απόψεις του μπορεί να είναι ανοιχτά αντίθετες με το αφεντικό του σε ένα παράδειγμα μικρού ας πούμε λογιστικού γραφείου 4-5 ατόμων; Κατά τρίτον, διαγενεακές δυσκολίες: Στους νέους ανατίθενται συνήθως κατά αποκλειστικότητα θέματα νέων και τίποτε άλλο. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η ανάθεση στον νέο να καταρτίσει πρόγραμμα συνδυασμού για δημοτικές εκλογές: θα του ανατεθούν μόνο να γράψει 3-4 προτάσεις/ θέσεις για τους νέους και τίποτε άλλο.

Ας πούμε όμως ότι ο νέος ασχολείται ενεργά και επιδιώκει την εκλογή του. Ξεπερνά τα προβλήματα και εντάσσεται σε ένα σχήμα που κατέρχεται σε εκλογές: Η πρώτη ερώτηση εντός οποιουδήποτε συνδυασμού και εάν συμμετάσχει, είναι το «ποιανού είναι αυτός- ποιος τον έβαλε εκεί». Υπάρχει για να περάσω και σε πιο προσωπικά- βιώματα- παραδείγματα μία διάχυτη καχυποψία (ήρθαν οι νέοι να μας πάρουν τις θέσεις μας, να μας «ξεβολέψουν»- εκθρονίσουν). Αλλά ακόμα και εντός του εκλεγμένου οργάνου ο νέος σπανίως λαμβάνεται υπόψιν στα σοβαρά, θεωρείται το παρακολούθημα κάποιου και αναλαμβάνει θέσεις αποκλειστικά για νέους- την επιτροπή νέων σε ένα σύλλογο ή για παράδειγμα την αντιδημαρχία νεότητας, η οποία βέβαια δεν υφίσταται ποτέ. Συνήθως θα είναι αντιδημαρχία πολιτισμού, αθλητισμού, εθελοντισμού και νεολαίας με ό,τι συνεπάγεται αυτό.

Το όλο ζήτημα μπαίνει και σε μία άλλη διάσταση με την συνειδητοποίηση ότι οι νέοι δεν είναι μία μειονότητα- ευαίσθητης κοινωνικής ομάδας με την κλασσική του όρου έννοια. Υπάρχει μία παροδικότητα στο γκρουπ- στην ομάδα των νέων- η σύνθεση της ομάδας μεταβάλλεται τάχιστα. Ο νέος πριν από 20 χρόνια σήμερα δεν είναι νέος. Δεν νιώθει, δεν βιώνει τα ίδια θέματα και προβλήματα. Ή ακόμα χειρότερα ο νέος πριν από 20 έτη, σήμερα βρίσκεται απέναντι στον σημερινό νέο, είτε γιατί ο παλαιότερος

είναι ο εργοδότης του νέου ή ο παλαιότερος συμμετέχει ενεργά στην πολιτική σκηνή και το ακροατήριο του είναι διαφορετικό.

Για να καταλήξουμε όμως κάπου, για αυτά εδώ τα θέματα είμαι βέβαιος πως έχουν μιλήσει πολλοί, όπως είμαι βέβαιος πως έχουν απασχολήσει και τους άλλους, εμπειρότερους από εμένα, παρεμβαίνοντες σήμερα. Ο νέος συνεχίζει να αποστρέφεται την πολιτική. Το έλλειμμα εμπιστοσύνης προς θεσμούς είναι τεράστιο για μεγάλο μέρος της κοινωνίας για πολλούς και διάφορους λόγους. Χρειάζεται να βρει τα παραδείγματα, ανθρώπους που δεν τους αλλάζει η πολιτική. Χρειάζεται γνωστοποίηση των παραδειγμάτων αυτών. Να μάθουν οι νέοι πως δεν είναι όλα μάταια στην πολιτική- ούτε χρειάζεται να «ξεπουληθούν» σε σκληρές κομματικές οργανώσεις και να «τρέχουν ως σαν παραπαίδι τους» προκειμένου να κερδίσουν από την ενασχόληση τους. Χρειάζεται να γνωρίσουν όλοι και όλες ότι πολιτική δεν σημαίνει «βρωμιά» και «συγκάλυψη» και «μίζα». Δεν νοείται σήμερα οι νέοι να συνδέονται με καταδικασμένους τέως βουλευτές επειδή είναι στο τικ τοκ, ούτε με ινφλουένσερς που εξελέγησαν στο Ευρωκοινοβούλιο. Χρειάζεται να δουν παραδείγματα, όπως αυτά του Στέφανου του Παραστατίδη- να εμπνευστούν ώστε να συνεχίσουν να παλεύουν. Εδώ είμαστε λοιπόν, να συνεχίσουμε να παλεύουμε με τον καθημερινό μας αγώνα: Για τη Δημοκρατία στην Πράξη. Σας ευχαριστώ πολύ!

αλλαγή νοοτροπίας- σύνδεση νέων με τους εκλεγμένους-